

Република Македонија
Совет на Општина Струмица
Потцентра:034/348-026,факс 320-544

ПРОГРАМА

ЗА

СОЦИЈАЛНИТЕ ПОТРЕБИ НА

ГРАЃАНИТЕ ОД ОБЛАСТА НА

СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА ЗА

ОПШТИНА СТРУМИЦА

Струмица, август 2006 година

Содржина

	Стр
Предговор.....	3
Вовед.....	4
Законска регулатива.....	5
Социјална заштита на локално ниво.....	7
Основни начела и принципи во системот на социјална заштита.....	9
Социјално партнерство и Координативно тело.....	10
Главни активности на Координативното тело.....	11
Анализа на потребите на граѓаните во локалната заедница.....	12
Анализа на состојбите.....	13
Акција Локален Акционен План.....	20
Критериуми за избор на приоритети од социјална заштита во Општина Струмица.....	21
Разработен детален Акционен План	
Целни групи, ризици(проблеми), облици на делување, Програми, партнери (учесници), рокови, активности, носители, индикатори и планирани сретства буџет.....	22
Лица на кои им е потребна социјална помош.....	23
Лица кои злоупотребуваат алкохол, дрога и други психотропни супстанции.....	26
Лица жртви на семејно насилство.....	29
Стари лица без семејна Грижа.....	33
Лица со интелектуална или телесна попреченост.....	36
Деца со посебни потреби.....	39
Лица со социјален ризик/лица инфицирани или болни од ХИВ/СИДА.....	42
Очекувани ефекти од Акциониот План.....	45
Регионален пристап и соработка со други општини.....	46

Врз основа на член 6 од Законот за Социјална заштита (пречистен текст) („Службен весник на РМ “ бр 21/06 и член 20 став 1 точка 11 од Статутот на Општина Струмица (прочистен текст) („Службен гласник на Општина Струмица” бр5/06), Советот на општина Струмица на седницата одржана на 31. 08.2006 година, донесе

Програма За Социјалните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита за општина Струмица

Предговор

Владата на Република Македонија во својата Програма за остварување на социјалната заштита за 2006 година, му посветува значајно место на продлабочувањето на процесот на децентрализацијата во социјалната заштита.

По завршувањето на првата фаза од процесот на децентрализацијата во социјалната заштита во 2005 година, согласно која домовите за стари лица, се пренесоа на општините, во 2006 година Министерството за труд и социјална политика ќе стави акцент на инплементацијата на со законот создадената обрска на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје, да организираат и обезбедат социјална заштита согласно специфичните потреби за социјална заштита за своите граѓани.

За таа цел Министерството ќе изготви Програма за соработка и следење на социјалната заштита во општините во Републиката. **Со оваа Програма ќе се регулира и поблиска соработка помеѓу централната власт претставувана од Министерството и Центрите за Социјална работа, со Локалната власт, на полето на социјалната заштита.**

Општините, градот Скопје и општините во Градот Скопје организираат и обезбедуваат спроведување на социјална заштита во согласност со Законот за социјална заштита, преку донесување сопствени Развојни програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита.

За успешно остварување на социјалната заштита во единиците на локалната самоуправа во Република Македонија, неопходно е изготвување на Акционен План за социјална заштита, кој ќе овозможи и операционализација на донесените развојни програми.

Акциониот план за социјална заштита треба да биде базиран на утврдените потреби и приоритети во општината, како и на реалните материјални можности за обезбедување на одржлив развој на социјалната заштита во општината.

Струмица, август 2006 година

Вовед

Во изминатата декада и половина, Македонија минуваше низ динамичен период на трансформација на својот политички, економскосоцијален и општествен систем.

Бидејќи децентрализацијата на власта е еден од приоритетните процеси, Владата на Република Македонија во својата Програма за остварување на Социјалната заштита за 2006 година, му посветува значајно место на продлабочувањето на процесот на децентрализацијата во социјалната заштита.

Со стапувањето во сила на Законот за локална самоуправа во Република Македонија, голем дел од надлежностите на централно, односно владино ниво преминуваат на непосредно локално ниво. Тоа претставува мошне значаен, но и напорен чекор кој пред се претставува процес на зајакнување на капацитетите на субјектите во локалната заедница.

Планирањето на локалниот развој и децентрализацијата ја создадоа потребата од квалитетни индикатори за следење и анализа на социјалните аспекти на човечкиот развој на национално, односно општинско ниво, конкретно во областа на Социјалната свера.

За таа цел како поддршка на локалните субјекти во креирањето и реализацијата на **Програмата за социјалните потреби на граѓаните од областа на Социјалната заштита**, се вклучи и **Фондот за социјални инвестиции-Проект за развој на општините, Министерството за финансии и Светска бванка**, преку проектот: **Обука за изработката на Локален акционен план за Социјална заштита**, мотивирајќи ги Општините, односно Локалните власти да креираат и усвојат Програма за социјалните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита, со изработка на Локален Акционен план, конкретно со финансиска поддршка на микро проект од областа на социјалната заштита.

Главна цел на Програмата – Акциониот план за Социјална заштита на Општина Струмица е да направи целосна анализа на состојбите во целокупната свера на социјалното живеење, со посветување целосно внимание на целните групи кои со закон има право да ги третира. Да ги идентификува проблемите од оваа свера и да даде приоритет во решавањето на истите во рамките на своите законски овластувања за добробита на своите граѓани.

Законска регулатива за социјална заштита

Основен документ со кој е уредено остварувањето на социјалната заштита во Република Македонија е **Законот за социјална заштита**.

Врз основа на **Законот за социјална заштита**, во општите одредби, поточно во членот 6, „Службен весник на Република Македонија “ бр 21/06- прочистен текст, ја регулира надлежноста на општините во областа на социјалната заштита. Согласно овој закон, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје организираат и обезбедуваат спроведување на социјалната заштита во согласност со овој закон, преку донесување **сопствени Развојни програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита**, и ги обезбедуваат обврските утврдени со овој закон и донесуваат општи акти од областа на социјалната заштита.

Општината, градот Скопје и општините во градот Скопје можат да обезбедат остварување на социјалната заштита на:

Лица со телесна попреченост, децата без родители и родителска грижа, децата со посебни потреби, децата на улица, децата со воспитно социјални проблеми, децата со еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата засегнати со злоупотреба на дроги и алкохол, старите лица без семејна грижа, преку вонинституционални и институционални облици на социјална заштита, домување на лицата изложени на социјален ризик, подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување на социјална заштита, согласно со одредбите од овој закон.

Од аспект на надлежноста на единиците на локалната самоуправа во областа на социјалната заштита, од особена важност е **Законот за Локалната самоуправа**.

Во член 22 од ЗЛС, општините се надлежни за :

1.Урбанистичко(урбано и рурално) планирање, издавање одобрение за градење објекти од локално значење, утврдени со закон, уредување на просторот и уредување на градежно земјиште

2.Заштита на животна средина и природата

3.Локален економски развој

4.Комунални дејности

5.Култура

6.Спорт и рекреација

7.Социјална заштита и заштита на деца

8.Образованието

9.Здравствена заштита

10.Спроведување подготовки и превземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последиците предизвикани од нив

11.Противпожарна заштита што ја вршат територијалните противпожарни единици

12.Надзор над вршење на работите од нејзина надлежност

13.Други работи определени со закон

(2)надлежностите од ставот(1) на овој член се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со закон.

(3)Со закон се утврдуваат работите од надлежност на општината кои задолжително ќе ги врши.

Покрај овие два закони, од значење за креирањето на Акционите планови на единиците на локалната самоуправа, е и **Законот за финасирање на единиците на локалната самоуправа** кој ги дефинира и поединечно ги разработува изворите на

приходи и тоа како сопствените приходи на општините, така и оние што се обезбедуваат како трансфери од Буџетот на Републиката и буџетите на фондовите и можноста за финансирање преку задолжување.

Законот за локална самоуправа претставува основна правна рамка во процесот на децентрализација. Покрај овој закон, исто така од голема важност за процесот на децентрализација е и **Законот за финасирање на единиците на локалната самоуправа**. Овој закон треба да обезбеди правна рамка и услови за операционализирање на уставните одредби во однос на самостојноста на единиците на локалната самоуправа. Тој ги дефинира и поединечно ги разработува изворите и приходите, и тоа како сопствените приходи на општините, така и оние што се обезбедуваат како трансфери од Буџетот на Републиката и буџетите на фондовите, и можноста за финансирање преку задолжување.

Сопствените извори на приходи треба да обезбедат функционална и финансиска самостојност на општините утврдени со **Законот за финасирање на единиците на локалната самоуправа**:

- Локалните даноци(донациите од имот и други локални даноци утврдени со закон);
- Локалните такси(комуналните такси,административните такси и други локални такси утврдени со закон);
- Локалните надоместоци(надоместокот за уредување градежното земјиште, комунални надоместоци,надоместоци за просторни и урбанистички планови и други локални надоместоци утврдени со закон);
- Приходите од сопственост(приходи од закупнини, од камати од камати и од продажба на имот со која не се нарушува извршувањето на јавните функции и надлежности на општината);
- Дел од приходите од персонален данок на доход наплатен во тековната година(како 100% наплатен од физички лица кои вршат занаетчиска дејност на подрачјето на општината согласно Законот за занаетчиска дејност и како 3 % од приходот од персонален данок на доход од лични примања на физички лица со постојано живеалиште или престојувалиште во соодветната општина);
- Приходи и самопридонеси;
- Приходи од парични казни утврдени со закон;
- Приходи од даноци и
- Други приходи утврдени со закон

Струмица, август 2006 година

Социјална заштита на локално ниво

Социјалната заштита претставува организирана дејност од страна на Република Македонија за спречување и надминување на основните социјални ризици, на кои е изложен граѓанинот, семејството и групи население во текот на животот. **Основните социјални ризици**, на кои најчесто се изложени граѓаните се следните:

- Ризици по здравје (болест, повреда и инвалидност)
- Ризици од стареење (старост и преживување)
- Ризици по мајчинство и семејство
- Ризици од невработеност и професионална невработеност и
- Ризици од неадаптираност кон социјалната средина.

Социјалната заштита што ќе се развива на локално ниво, на граѓаните ќе обезбеди **социјална помош и социјални услуги** кога тие не се во состојба самостојно да ја остварат својата социјална сигурност.

На локално ниво организирањето на социјалната заштита значи организирање и развивање на облици и форми на давање социјални услуги на одделни групи на граѓани кои се нашле во состојба на социјален ризик.

Надлежноста на единиците на локалната самоуправа во областа на социјалната заштита е регулирана со **законот за локалната самоуправа** и со **Законот за Социјална заштита** и се во согласност со Политиката на Министерството за труд и социјална политика и постојните законски регулативи за социјална заштита. Основни носители на социјалната заштита се:

1. Државата преку Министерството за труд и социјална политика
2. Локалната заедница
3. Приватниот сектор
4. Невладиниот сектор

Единиците на локалната самоуправа како едни од главните носители на социјалната заштита во остварувањето на своите надлежности од областа на социјалната заштита се одговорни за :

1. Донесување Развојни програми за социјална заштита;
2. Основање јавни установи за социјална заштита;
3. Развивање вонинституционални форми за социјална заштита;
4. Реализирање социјални програми во соработка со останатите сегменти на јавниот сектор, приватниот сектор и невладините организации;

Како основни носители на социјалната заштита која ја организира и спроведува Државата, а кои делуваат и локално, се **Центрите за Социјална работа** како јавни установи, при спроведувањето на социјалната заштита и стручната работа и имаат надлежност во:

1. Применување и спроведување програми и други општи акти од областа на социјалната заштита, донесени и финасирани од општината, градот Скопје и општините во градот Скопје
2. Поттикнување, организирање и координирање волонтерски активности на граѓани, нивни здруженија, хуманитарни организации, организации во спроведување на програми за социјална заштита на подрачјето на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје.

Советот на општината, Градот Скопје и на општините во градот Скопје може да донесе одлука за основање на јавна установа по претходно мислење од Министерството за труд и социјална политика.

Одобрение за основање на јавната установа издава Владата по претходно мислење на Министерството за труд и социјална политика.

Условите, постапката за основање, организацијата, управувањето и раководењето, видовите и дејноста на установите за социјална заштита, се уредени во законот за социјална заштита (член 54 и 113 "Службен весник на Република Македонија" бр.21/06)- прочистен текст

Согласно Законот за локална самоуправа(член 22 став 1 точка 7), општините, градот Скопје и општините во градот Скопје се надлежни за:

1. Социјалната заштита и заштита на децата – детски градинки и домови за стари лица(сопственос, финансирање, инвестиции и одржување);
2. Остварување на социјална грижа за инвалидните лица;
3. Деца без родители и родителски грижа;
4. Деца со воспитно-социјални проблеми;
5. Деца со посебни потреби;
6. Деца од еднородителски семејства;
7. Деца на улица;
8. Лицата изложени на социјален ризик;
9. Лицата засегнати со злоупотреба на дрога и алкохол;
- 10.Подигање на свеста на населението;
- 11.Домување на лица со социјален ризик;
- 12.Остварување на право и воспитување на децата од предучилишна возраст;

Заклучок: Согласно Законот за социјална заштита(член 6 "Службен весник на Република Македонија" бр.21/2006 – прочистен текст) општините, Градот Скопје и останатите општини во градот Скопје **Организираат и обезбедуваат спроведување на социјалната заштита** во согласност со овој закон, преку **донесување сопствени Развојни програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита**, ги обезбедуваат обврските утврдени со овој закон и донесуваат општи акти од областа на социјалната заштита. Општините, Градот Скопје и општините во градот Скопје можаат да основаат јавна установа за **вон-институционална и институционална заштита** врз основа на одобрение согласно со Законот за социјална заштита, освен Центар за социјална работа и јавна воспитна установа за сместување на деца и младинци со нарушено поведеение

Струмица, август 2006 година

Основни начела и принципи во системот на социјална заштита

Системот за социјална заштита се засновува на **начелата** на:

- 1. Социјална праведност и солидарност;**
- 2. Давање посебна заштита на немоќните и неспособните за работа;**
- 3. Посебна грижа и заштита на семејството и на децата без родители и родителска грижа;**

Покрај овие уставно-загарнтирани начела, со измените во Законот за социјална заштита од 2004 година, се прокламираат уште и начелата

- 1. Децентрализација;**
- 2. Де-институционализација;**
- 3. Плурализација во областа на социјалната заштита;**

Паралелно со процесот на **децентрализација** надлежностите во социјалната заштита, од централната власт на локалната самоуправа, се одвиваат и процесите на **плурализација** и **деинституционализација** во социјалната заштита. Овие процеси се меѓусебно поврзани, условени еден со друг и подеднакво значајни за приближување на социјалните услуги до граѓаните.

За зајакнувањето на мрежата на услуги кои ќе ги даваат физичките лица и здруженијата на граѓани, што е услов за успешното спроведување на процесот на децентрализацијата и воедно реализирање на **Акциониот план за социјална заштита на општината**, неопходно е општината:

- Да развива и јакне соработка помеѓу сите владини и невладини институции кои вршат работа во областа на социјалната заштита.
- Да развива сервисни услуги и форми на вон-институционална заштита: Центри за дневно и привремено прифатилиште и згрижување на социјално исклучените лица, формирање на мали групни домови, развивање на мрежата на згрижувачки семејства и слично.

Социјално партнерство и Координативно тело

Социјалното партнерство претставува здружување на повеќе институции и организации заради поефикасно остварување на поставените цели за одредена социјална потреба. Институциите и организациите кои третираат одреден проблем, влијаат врз неговото решавање од свој аспект, парцијално. Таквиот начин не постигнува целосно третирање на проблемот, ниту негово решавање, туку само негово делумно ублажување.

За утврдување на состојбите ЕЛС освен ангажирање на сопствени ресурси, треба да ги вклучи сите расположливи институции, организации и други институционални и вон институционални облици во општината.

Општината е главен носител на Акциониот план (prramite) за социјална заштита, како и координатор на активностите и следење (monitoring) на реализираните активности и поставените цели.

За успешна соработка помеѓу заинтересираните страни (Stakeholders) Општина Струмица формира **Координативно тело** кое ќе има постојан увид во реализирањето на **Локалниот Акционен план за социјална заштита**, како и на состојбите и потребите на различните социјални групи на ниво на општина.

Координативното тело во состав:

- 1. Кирил Парталов** - Секретар на Општина Струмица;
- 2. Зоран Горгиев** - Раководител на Одделението за Локален економски развој на Општина Струмица;
- 3. Тони Милушев** - Локален координатор на проектни активности во Општина Струмица;
- 4. Слободанка Триводалиева** - Советник во Советот на општина Струмица
- 5. Митко Гогов** - Советник во Советот на општина Струмица
- 6. Зоран Манев** - Директор на Регионалниот Центар за Социјални работи – Струмица;
- 7. Весна Петкова** - Претседател на Невладината непрофитна организација **Продолжен живот** - Струмица;

Главни активности на Координативното тело се:

- Идентификација на сите ризични групи на ниво на општина
- Увид и располагање на релевантни податоци
- Анализа на податоци
- Вршење на споредбени анализи
- Идентификување на приоритетните интервенции (мерки и форми на социјална заштита)
- Идентификување на релевантни социјални сили (институциите, НВО, приватниот сектор, итн)
- Следење, утврдување и анализа на постигнати резултати и реализирани активности од имплементирањето на Акциониот план за социјална заштита
- Редовна комуникација, средби, и размена на податоци и информации со сите социјални сили на ниво на општина
- Објавување на годишни извештаи од имплементирањето на Акциониот план за социјална заштита
- Транспарентно работење
- Предлог на нови програми и форми на социјална заштита.

Анализа на поребите на граѓаните во Локалната заедница

Потребата може да се дефинира како состојба на нестабилност или нарушена рамнотежа во организмот која претежно се манифестира со зголемена или продолжена активност или напнатост.

Луѓето, живеејќи во една локална заедница, манифестираат различни мотиви кои се засноваат врз биолошки, социјални и персонални потреби.

Локалната заедница за нив претставува место за снабдување со храна, вода, место за движање и активност, одмор и сон, а тоа значи дека токму во местото на живеење се задоволуваат голем дел од биолошките потреби.

Социјалните потреби од аспект на мотивите за заедништво, како потреба за друштво, за афилијација, за постигнување, исто така делумно се задоволуваат во локалната заедница. Слични констатации се однесуваат и за персоналните потреби.

Од аспект на социјална работа, кога мислиме на задоволување на потреби на граѓаните во една заедница, мислиме на сите услови кои се создадени во неа, луѓето да се чувствуваат **комотно** во реализација на сите свои наједноставни потреби.

Основни услови кои треба да се соодат за нормално живеење на жителите на локалната заедница се

Анализа на состојбите

Како сублимат од статистичките податоци добиени од Државниот завод за статистика-Регионално одделение Струмица и други извори, како Агенцијата за вработување Струмица, Меѓуопштинскиот Центар за Социјални работи Струмица, НВО центарот и базата на податоци со кои располага Локалната самоуправа на Општина Струмица, се добива слика на постоечката социоекономската состојба во регионот и општината.

Струмичкиот регион се наоѓа во југоисточниот дел на Република Македонија простран на површина од **963 км²**, со вкупно **92.625 жители**, распоредени во **72 населени места**.

Главен репрезент во Регионот е Општина Струмица. Распространета на површина од **321,89 км²**, на надморска височина од **280 м** и густина од **100 жители на 1км²**, таа е најгусто населено подрачје во југоисточна Македонија.

Општината ја сочинуваат **24 населени места и Градот Струмица со вкупно 54.676 жители**.

Според податоците од пописот од 2002 година добиени од ДЗС-Регионално одделение Струмица, **етничката структура на Струмичкиот регион**, ја сочинуваат Македонци - 85374 жители или 92,17%, Турци - 6344 жители или 6,84%, Роми има 179 или 0,19%. Другите етнички групи се незначително застапени.

Споредбено во Општина Струмица, етничката структура е слична со регионот. Од вкупно 54676 жители во општина Струмица, Македонци се 50258 жители, Турци има 3754 жители. Кај оваа етничка група во Општина Струмица се и најизразени проблемите од социјалната свера. Постојат Срби, Власи, Албанци и други со незначителен процент.

Во однос на **половата застапеност** во регионот од 92625 жители, 46999 се жени а 45626 се мажи. Во Општина Струмица од вкупно 54676 жители, 27336 се жени, а 27340 се мажи. Според тоа во половата структура на регионот жените се застапени со 49,26%, а мажите со 50,74%.

Според **степенот на образование**, а врз основа на податоци добиени од Агенцијата за вработување и публикуваните податоци од пописот 2002 година, најзастапено во Струмичкиот регион е населението со оформено средно образование или 22978, односно 31,74%. Со основно образование има 22132 граѓани или 30,57%, со непотполно основно образование има 18391 жител или 25,40%, без школска подготовка има 3666 или 5,06%. Најмалку се со високо образование 3188 граѓани или 4,40% и со више образование 2047 граѓани или 2,83%.

Состојбата во Општина Струмица, во споредба со регионалната не се многу разликува. Најбројни се со средно образование 17007. 11858 се со основно образование, додека пак 8569 се со непотполно оформено основно образование. Со оформено високо образование во Агенцијата за вработување има пријавено 2828 граѓани од кои 31 се магистри и 8 доктори. Со више образование има евидентирано 1617, а најмалку има без школска подготовка – 1997лица.

Вработеноста и невработеноста се релевантни показатели во однос на утврдувањето на целосната социо економска слика на Регионот, конкретно на Општина Струмица

Од вкупниот број на жители во Струмичкиот регион, стаус на вработени имаат 14793 осигуреници, од кои 3064 се индивидуални земјоделци. Бројот на невработени лица е доста значителен, или 21587 жители во Струмичкиот регион се евидентирани како невработени.

Според националната припадност, како невработени лица, најбројни се Македонците 18482, следуваат Турците – 3016 невработени лица. Невработените лица припадниците на другите етнички заедници, се со незначителен процент.

Во однос на невработеноста според образованието, најбројни невработени лица се лицата со ниска квалификација – 13012 и квалификуваните лица – 3085, како и лицата со средна стручна подготовка – 3980. Како невработени лица со Висока и виша стручна подготовка има евидентирано 855 лица.

Таква е состојбата и во Општина Струмица. Најбројни невработени лица се Македонците 10358, следуваат Турците со 1887. Во однос на образованието најбројни се лицата со ниска квалификација 6762 и лицата со средна стручна подготовка – 2483. Како високо и више образовни невработени лица се евидентирани 691 лице.

Битен сегмент во анализата на социоекономската состојба на регионот и општината е и невработеноста според возраста. Најбројни во регионот се невработените лица на возраст од 30 до 39 годишна возраст – 5511 лица. Следуваат лицата на возраст од 40 до 49 год, такви се 4327 лица. Нешто помалу се лицата на возраст од 50 до 59 год- 2186 и групата од над 60 год со 433 лица. Таква е и состојбата и во Општина Струмица. Најбројни невработени се лицата на возраст од 30 до 39 год и тоа 2529 лица, како и 248 лица на возраст од 40 до 49 год., што секако укажува на видливите проблеми во социјалната свера. Не се за потценување и невработените лица од 50 до 59 годишна возраст, на истекот на нивниот работен век, такви се 1522 лица, како и 312 лица над 60 годишна возраст. Паралелно со овие податоци оди и **стапката на невработеност**, која изнесува **40,52**.

Како битни релевантни индикатори за дооформување на социоекономската состојба во општината битни се и **БДП по глава на жител**, кој изнесува **6883,31**, и **индексот на сиромаштија кој изнесува 28,73**.

Врз основа на член 6 од Законот за социјална заштита (“Службен весник на Република Македонија” бр 21/06- прочистен текст) ,каде јасно стои правото на општините поблиску да ги уредува специфичните потреби на граѓаните и начинот на остварувањето на социјална заштита, Општина Струмица направи детална анализа на состојбите од областа на Социјалната заштита, заради добивање целосна слика.

Целосната социјална слика на општината се добива преку анализа и пратење на промените во социјалната заштита на населението и трансферите по различните основи, базирани на расположивите податоци, користени како извор од Меѓуопштинскиот центар за Социјални работи - Струмица, статистичките податоци од ДЗС - Регионално одделение Струмица, Невладиниот сектор и нивните истражувања правени на теренот.

Кога станува збор за специфичните потреби на граѓаните од областа на Социјалната заштита и намерата на Локалната самоуправа да апострофира конкретни социјални проблеми и истите ги инкорпорира во Акциониот план, зборуваме за конкретна и целосна споредбена анализа на сите релевантни податоци, како еден сублимат во социјалната слика на општината, а врз кој се темели идентификацијата на проблемите, со приоритет во решавањето на истите.

Социјално загрозените лица се една од најбитните целни групи во Општина Струмица.

Според показателите, односно според податоците, што се користени како извор од Меѓуопштинскиот Центар за Социјални работи и публикуваните податоци од пописот од 2002 година добиени од ДЗС- Регионално одделение Струмица, **Социјално загрозени лица се граѓаните на Македонија, без или со мошне ниски приходи.**

Тоа се граѓани кои имаат право на социјална парична помош. Неа може да ја добијат домаќинства чии вкупни месечни приходи се помали од висината на утврдената социјална парична помош, и тоа како разлика меѓу, вкупните просечни приходи на сите членови на домаќинствата по сите основи и висината на социјалната парична помош.

Податоците за социјална парична помош се однесуваат на бројот на домаќинствата и бројот на членовите на домаќинствата.

Тие покажуваат дека во периодот од 1998 до 2002 година, до последниот попис, во 2002 година, бројот на домаќинствата и на граѓаните корисници на оваа парична помош во Македонија забележува континуиран пораст. Според тоа во тој временски интервал учеството на лицата корисници на парична помош во вкупното население на земјата се зголемува од 12,2% на 14,3%. Во 2002 година социјална парична помош користеле 14,7% од вкупниот број на домаќинства во земјата.

Споредбена анализа за обемот и динамиката на корисниците на социјална парична помош

1. Број на носители на правото на домаќинство (број на домаќинства)

• Македонија	- 1998 год	2002 год
	64160	82670
• Југоисточен регион		
	4178	5747
• Струмица		
	2062	3339

2. Број на членови на домаќинства (заедно со носителот)

• Македонија	244356	288994
• Југоисточен регион		
	17465	21397
• Струмица		
	10078	12295

3. Пораст на бројот на носители на домаќинства 02/98

• Македонија	28,8%
• Југоисточен регион	37,6%
• Струмица	61,9%

4. Пораст на број на членови на домаќинства

• Македонија	18,3%
• Југоисточен регион	22,5%
• Струмица	22,0%

5. Учество на лица со парична помош во вкупното население

	1998 год	2002 год
• Македонија	12,2	14,3
• Југоисточен регион	10,1	12,5
• Струмица	10,8	13,3

6. Учество на домаќинства со парична помош во вкупниот број на домаќинства за 2002 год

• Македонија	14,7
• Југоисточен регион	11,6
• Струмица	12,8

Според годишниот извештај за 2005 година од Меѓуопштинскиот центар за Социјална работа бројот на **Социјални случаи корисници на социјална парична помош изнесува 8963 лица**, од кои во Струмица се **5543**, или **Носители на правото се 2478 лица во регионот, или 1553 во Струмица, а како членови на домаќинства се јавуваат 6485 лица во регионот или 3990 во Струмица** .

Анализата покажува дека социјално загрозените лица или лицата приматели на социјална парична помош за разлика до периодот до 2002 година кога беше во постојан пораст, до 2005 година е во благо намалување.

Како друга категорија на социјални случаи прикажани во извештајот за 2005 год на МЦСР Струмица се јавуваат и

- 1. Корисници на социјална заштита.....1450 лица**
  - Малолетни.....243 лица
  - Полнолетни.....1207 лица
- 2. Корисници на детски додаток.....2491 лице**
  - Деца.....1557 лица
  - Семејства.....934
- 3. Корисници на посебен додаток.....408 лица**
  - Деца.....205 лица
  - Семејства.....203
- 4. Корисници на додаток за опремување на новороденче.....426 лица**

Спордбено со 1998 и 2002 година

Корисници на детскиот додаток во 1998 год имало.....3816, од кои

Деца 2424

Семејства.....1392

Корисници на детскиот додаток во 2002 год имало.....3316, од кои

Деца.....2147

Семејства.....1169

Со Негативен пораст за 02/98 од (-13,7%),или

За деца.....-11,4%

За семејства....-16,0%

Анализирајќи ја ситуацијата се констатира дека таквата категорија на корисници на социјална помош е во постојано опаѓање.

Корисници на посебен детски додаток во 1998 год имало.....200 или

Деца.....102

Семејства.....98

Корисници на посебен детски додаток во 2002 год имало.....296, или

Деца.....149

Семејства.....147

Со позитивен пораст од 48,05%

Споредбено со 2005 година корисниците на посебниот детски додаток се во постојан пораст.

Елаборирајќи ја Социјалната состојбата на оваа целна група, Локалната самоуправа на Општина Струмица, **Социјално загрозените лица** ги стави како проритетни во Програмата за социјалните потреби на граѓаните од областа на Социјалната заштита.

Според анализата на податоците добиени од извештаите на МЦСР Струмица и Дневниот центар за прифат ,третман и продолжено лекување Св.Елисавета Струмица, односно НВО ИЗБОР, како проблематична целна група на територија на Општина Струмица,се дијагностицирани и **Лицата кои злоупотребуваат дрога , алкохол и други психотропни супстанции.**

Дневниот центар отпочна да работи на 01.03.2005 година и до 31.12.2005 год, вклучи на метадонски програм заедно со психосоцијален третман вкупно **54 клиенти, од кои 49 машки и 5 женски.** Возрасната граница е од 20 до 46 години.

Споредбено до 01.08.2006 год на моментален третман се **48 клиенти од кои 44 машки и 4 женски,** на возраст од 20 до 46 години.

Во Дневниот центар опфатена е примарната превенција, секундарната превенција, терцијарната превенција , како и третман и психосоцијална интервенција.

Во однос на **Алкохолизмот,** според наративниот извештај од направените истражувања од НВО Продолжен Живот-Струмица,базирана на анонимна анкета во која беа опфатени 3279 ученика на возраст од 14 до 18 годишна возраст во трите средни училишта, се констатира дека 79,66% од учениците се изјасниле дека конзумирале алкохол. Според направените истражувања во неколку угостителски објекти во руралните средини,беше установено дека се точи алкохол и на малолетни лица. Во медицинските дневници во Медицински центар Струмица има заведено и малолетни лица, на кои им е извршена детоксикација.

Според овие податоци бројот на таквите корисници се одржува во некој баланс, но секако поради се поголемиот број на пријавени и регистрирани случаи на злоупотреба и препродажба на дрога и алкохол и други психотропни супстанции според податоците од МВР Струмица, како и се почестите случаи на девијантно однесување во заедницата на таквите лица, а поради сеуште конзервативната средина не побарале помош во Дневниот центар, Локалната самоуправа, оваа целна група ја вклучува како приоритетна во својата Програма.

Секако, категорија на социјално проблематични лица во заедницата се и **Лицата жртви на семејно насилства , како и лицата насилници.**

Според податоците што Општина Струмица ги има како извори добиени од МЦСР Струмица и НВО Продолжен Живот, а врз база на направената анализа на моменталната состојба во општината, на оваа категорија лица ,Локалната самоуправа и одвојува значајно место во својата годишна програма.

Во соработка со другите институции МЦСР Струмица во однос на популаризацијата на проблемот со жртви на семејно насилство, отвори прифатилиште и засолниште за жртви на семејно насилство, како и дежурен телефон кој им стои на располагање на жртвите 24 часа во денот.

Според извештајот за 2005 година, во одделението за брак и семејство биле пријавени 49 лица жртви на семејно насилство, а во прифатилиштето беше сместена, во период од шест месеци мајка со две малолетни деца. Во текот на изминатиот период на дежурниот телефон има пријавено 22 лица од кои 19 се жени, а 3 се мажи. На Жртвите најчесто им се пружа советодавна помош, како и психо социјална подршка. Во еден случај има превземени активности по што е превземена мерка-задолжително лекување во невропсијатриска болница Бардовци.

Особено во работата со оваа категорија луѓе се истакнува НВО Продолжен Живот со својата СОС телефонска линија на доверба. Според извештајот на Продолжен Живот Линијата работи од 2003 година кога имало и 200 јавувања, од кои во канцеларијата побарале помош 20 жртви. Во 2004 година јавувањата се зголемени -500 јавувања, со 60

посети на жртви со барање помош. Во 2005 година јавувањата се движат по нагорна линија. На телефонот на доверба се јавиле 870 жртви, од кои 80 ја постиле канцеларијата, додека пак досега во 2006 година, има регистрирано 570 јавувања од кои 70 директно побарале помош.

Според анонимната анкета со која што НВО Продолжен Живот, опфати 415 испитаници(276 жени и 139 мажи) во Општина Струмица, на прашањето **колку семејното насилство е присутно кај нас**, 85% одговориле-многу,10%-повеќе, 5% одговориле малку. На прашањето **дали сте биле сведок на семејно насилство**, 95% биле сведоци на семејно насилство,5% не биле сведоци, На прашањето **дали е потешко да си жртва на семејно насилство**, 86% одговориле дека болката е подеднакво иста

Имајќи ги во обзир овие податоци оваа категорија лица се инкорпорирани во Програмата.

Старите лица се една од многу битната категорија граѓани во општината на кои Локалната самоуправа во иднина ќе и посветува достоинствено внимание.

Според статистичките податоци добиени како извор од ДЗС Регионално одделение Струмица, во поглед на популационата динамика на македонскиот простор, во периодот од 1998 до пописот 2002 година се констатираат мошне изразени регионални разлики. Стапката на пораст на населението е најмала во источно вардарскиот и југоисточниот каде припаѓа и општина Струмица. Во југоисточниот од вкупно 14 општини намалување на населението има во 8, што укажува на стареење на населението.

Старосниот состав на населението не само што е еден од показателите за достигнатиот развој на секое население, туку претставува и инструмент за осознавање на демографската иднина на едно подрачје или заедница.

Анализата на промените во старосната структура на населението, како и рангирањето на општините според индикаторите покажува дека во периодот од 1994 до 2002 година со процесот на демографско стареење се зафатени поголем број од општините. Во стадиум на демографска зрелост е само општина Дебар. На прагот на демографска старост се седум општини меѓу кои е и општина Струмица. Со демографска старост се зафатени 18 општини, со длабока демографска старост една (Битола), а со најдлабока демографска старост, две (Ресен и Демирхисар).

Сите овие аналитички податоци укажуваат на постоењето на стари лица и важноста од третман на оваа група граѓани во заедницата

Што се однесува на старите лица, како целна група за третман од областа на социјалната заштита на територија на општина Струмица, а како извор од извештајот на МЦСР Струмица, евидентирани се 48 стари лица на возраст над 65 години, кои се социјално необезбедени и се корисници на постојана парична помош. 26 стари лица на возраст од над 65 години, се корисници на правото на социјална парична помош, додека најбројни се, или 571 старо лице со над 65 години, а се со право на користење на паричен надоместок за нега од друго лице. Од оваа категорија граѓани, односно 4 стари лица со решение на овој Орган се упатени и сместени во установа за социјална заштита, односно установа за стари лица.

Врз база на овие податоци, оваа целна група најде место во Програмата за социјалните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита за општина Струмица.

Лицата со посебни потреби, се целна група која врз база на постоечките и анализираните податоци се идентификувани како приоритетна целна група, која е инкорпорирани во Програмата за социјална заштита на општина Струмица

Според извештајот од МЦСР Струмица, како

Лица со посебни потреби се евидентирани

1. Лица со пречки во психичкиот развој

- Лесна попреченост..... 210 лица
- Умерена попреченост.....129 лица
- Тешка попреченост..... 193 лица
- Најтешка попреченост..... 5 лица

2. Лица со пречки во физичкиот развој

- Оштетен вид.....15 лица
- Слух,говор, глас.....35 лица
- Телесно инвалидни лица....175 лица
- Комбинирани.....58 лица

Како лица со посебни потреби -203 се на возраст над 26 години и оствариле право на посебен додаток и **276 лица со тешка и најтешка попреченост, како и телесно инвалидизирани лица** на возраст над 26 години, а користат право на паричен надоместок за помош и нега на друго лице.

Според извештајот на НВО- Здружение на телесно инвалидизирани лица Струмица Голем е бројот на членовите распоредени според дијагноза, образование, социјален статус, како и старосна и полова структура, кои низ повеќе активности зацртани во својата годишна програма ја докажаа нивната желба за самопотврдување во заедницата, со вклопување во нормалните токови на живеење во истата. Таква е и со состојбата и со повеќето други НВ Организации кои се занимаваат со проблематиката на оваа група граѓани, посебно со проблематиката на **Деца со посебни потреби**, а кои Локалната самоуправа ги идентификува и давајќи им приоритет ги вклопи во Програмата за Социјална заштита.

Од **Лицата изложени на социјален ризик**, кој според Законот за социјална заштита општината има право да ги третира, Локалната самоуправа ги идентификува лицата носители и болни од HIV/SIDA. Иако се уште тие не се со некоја алармантна бројка во Општината, сепак самата болест е потенцијална опасност за сегашните и идните генерации. Потребата за едукација на граѓаните од заедницата во врска HIV/SIDA та е неминовна и наша реалност, особено после смртта на странскиот државјанин, која предизвика паника и страв од таквата болест.

Според расположивите податоци од МЦ Струмица HIV/SIDAта прв пат е појавена во светот 1981 година, во Р Македонија-1987 година, а во Струмица 1999 година.

Регистрирани се двајца болни од SIDA, еден од Дражево и еден од Струмица, како и еден странски државјанин

Двајцата македонски државјани ,граѓани на Струмица егзитувани 2003 и 2004 година, а странскиот државјанин, егзитува 2006 година во Скопје.

Бројот на инфицирани во пораст.

Потребата за подигање на јавната свест во однос на едукацијата и превентивната заштита на младата популација е неминовна. Тоа го потврдува и анкетата што ја спроведе НВО Продолжен Живот на тема „Користење кондом,, каде беа испитани 60 млади луѓе на возраст од 18 до 25 години, како и алкохоличари и интравенозни корисници, како ризична преносна група. Од нив само 13 се изјасниа дека користат кондом, 22 инсистираат на користење на кондом, а само 8 испитаници се заемно согласни со партнерот од важноста од користење на кондом.

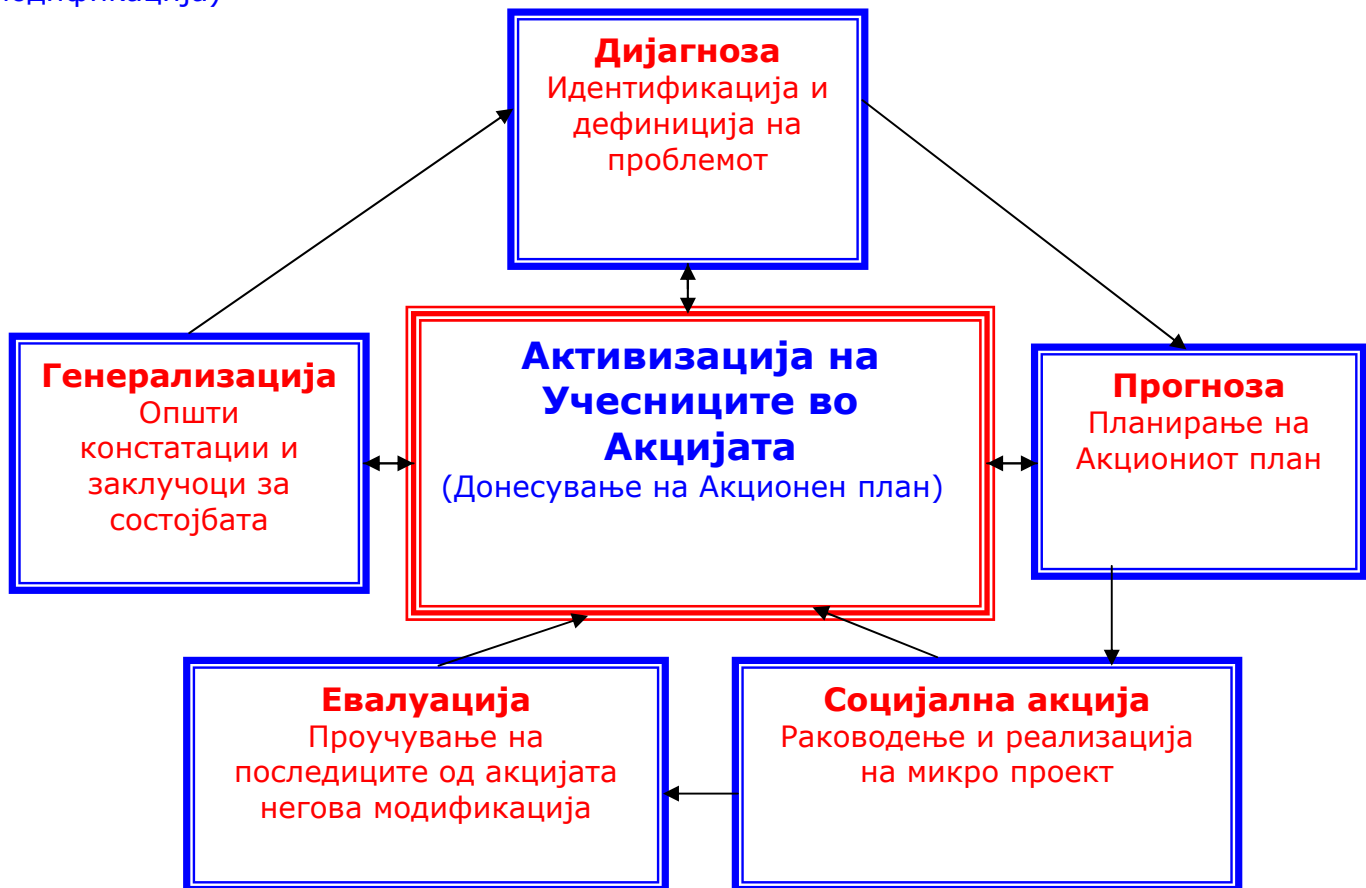
Поради утврдената важност за едукација и превенција од HIV/SIDA на целата популација, не само на веќе инфицираните и болни како целна група, односно Лица изложени на социјален ризик, истите се ставени како приоритетен проблем, во Програмата за Социјална заштита на општина Струмица

Струмица, август 2006 година

АКЦИЈА - ЛОКАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН

По извршената детална и споредбена анализа, Локалната самоуправа како носечка институција во заедницата, реализирајќи ги своите функции во сооднос со другите институции, невладините организации и граѓаните преку **Активизација на учесниците**, пристапи кон креирање и усвојување на **Програма за Социјалните потреби на граѓаните од областа на Социјалната заштита, односно локален Акционен план**. Иатата е базирана на претходно опишаните законски регулативи, со извршена **Генерализација**, заснована на општи констатации и заклучоци. По извршената дијагноза, односно идентификација и дефиниција на проблемите во заедницата, се пристапи кон **Прогноза или планирање на Акција – Креирање на Локален Акционен план по целни групи**.

По донесувањето на Програма за Социјалните потреби на граѓаните од областа на Социјалната заштита, ќе следува **Социјална Акција** (Раководење и реализација на селектиран микро проект). Крајна активност во однос на реализацијата на програмата е **Евалуацијата** (проучувањето на последиците од акцијата, односно негова модификација)

Критериуми за избор на приоритети од социјална заштита во Општина Струмица

Општина Струмица повикувајќи се на законот за **Социјална заштита**, разви механизам и постави **Критериуми за избор на приоритетите од социјалната заштита во Општина Струмица**, врз кои **Координативното тело** се потпираше, во препознавањето на специфичните потреби на најранливите целни групи на население кои живеат на територијата на Општина Струмица, како и локализацијата на проблемите, со давање приоритет во решавањето на истите, особено дефинирани во **Програмата за Специфичните потреби на граѓаните од областа на Социјална заштита – Локален Акционен план за Социјална заштита**.

Критериуми за избор на приоритети од социјална заштита во Општина Струмица:

- Број на целната група;
- Непостоење на сличен или ист сервис или установа што може да ги задоволи потребите на конкретната целна група;
- Последиците од постоечкиот социјален проблем врз самата целна група и заедница;
- Очекуваните ефекти и резултати од активностите планирани во Акциониот План;
- Подготвеноста на Општина Струмица со сите постоечки социјални сили и ресурси да се справи и влијае врз надминување, односно решавање на постоечките социјални проблеми во Општината;

ПРОГРАМА ЗА СПЕЦИФИЧНИТЕ ПОТРЕБИ НА ГРАЃАНИТЕ ОД ОБЛАСТА НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА ЛОКАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

I Појдовна основа

Основен документ со кој е уредено остварувањето на социјалната заштита во Република Македонија е законот за Социјална заштита.

Со овој закон е предвидено Општината со своја Програма поблиску да ги уреди специфичните потреби на населението и начинот на остварување на социјалната заштита.

Општина Струмица повикувајќи се на овој закон, разви механизам за препознавање на специфичните потреби на најранливите групи на население кои живеат на територијата на Општина Струмица и изврши локализација на проблемите и во Програмата за Специфичните потреби на граѓаните од областа на Социјална заштита – **Локален Акционен план за социјална заштита** даде приоритет во решавањето на истите, особено на:

- 1. Лица на кои им е потребна социјална помош** (Социјално загрозени лица)
- 2. Лица кои злоупотребуваат дрога, алкохол и други психотропни супстанции**
- 3. Лица жртви на семејно насилство**
- 4. Стари лица без семејна грижа** (изнемоштени, запоставени и напуштени)
- 5. Лица со телесна попреченост**
- 6. Децата како категорија** (Деца без родители и родителска грижа, Деца со воспитно социјален проблем, Деца со посебни потреби, Деца со еднородителски семејства, Деца на улица).
- 7. Лица изложени на социјален ризик**

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
1.	<p>Лица на кои им е потребна социјална помош (социјално загрозени лица)</p> <p>Според статистичките податоци од 2003 г 30,2% од вкупното население во РМ се сметаше за релативно сиромашно, или три од секои десет живееле под линијата на сиромаштијата, која во РМ е утврдена како 70% од просечниот годишен приход.</p> <p>Според извештајот на Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа-Струмица за 2005 година во Струмичкиот регион има 8963 корисници на социјална парична помош, од кои 5543 се во Општина Струмица.</p> <p>728 се лица корисници на еднократна парична помош.</p> <p>Полнолетни корисници на социјална заштита се 1207 лица, а малолетни се 343 лица, или вкупно 1450.</p> <p>Од вкупно 2491 лице корисници на детски додаток, 1557 се деца, останатите 934 се семејства</p> <p>Корисници на посебен додаток има вкупно 408 лица, од нив, 205 се деца, а останатите 203 се семејства корисници на посебен додаток</p>	<p>Социјални проблеми поврзани со социјалниот развој</p> <ul style="list-style-type: none"> - невработеност, сиромаштија и социјална исклученост - проблеми на современо семејство -болести, попреченост во телесниот и интелектуалниот развој - проблеми на етничките малцинства поврзани со водење на војна <p>Социјални проблеми поврзани со девијантно однесување</p> <ul style="list-style-type: none"> -криминалитет, малолетничка деликвенција -болести на зависности -вагабонтажа <p>Социјални проблеми поврзани со природни еколошки процеси</p> <ul style="list-style-type: none"> - земјотреси -пожар -поплави 	<ul style="list-style-type: none"> -подигање на свеста на заедницата од областа на социјалната свера -работно ангажирање на работоспособни корисници за извршување работи од јавен интерес - социјална едукација на населението - помош на член или семејства со асоцијално однесување.

Програма, Партнери, цели и рокови

1.		Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
	1.1	Организирање на јавни трибини, предавања и работилници за социјална правна и здравствена едукација	-НВО	Зголемено ниво на знаење на членовите на заедницата од областа на социјалната , здравствената и правната област	Последните три месеци од Тековна година

Акционен план

1.	Организирање на јавни трибини, предавања и работилници за социјална правна и здравствена едукација					
	1.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок
	1.	Обезбедување стручен кадар		НВО	Број на ангажирани стручни лица	4 недели
	2.	Изработка на програма за работа		НВО	Усвоената програма за работа	2 недели
	3.	Јавни трибини	Сите членови на заедницата	НВО	Посетеност	1 месечно
	4.	Предавања во средните училишта	Учениците од средните училишта	НВО	Број на опфатени паралелки	1 месечно
	5.	Работилници во средните училишта	Учениците од средните училишта	НВО	Број на опфатени ученици	1 пат во рок од 3 месеци

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

1.	Организирање на јавни трибини, предавања и работилници за социјална правна и здравствена едукација						
1.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
	1.	Советодавни и информативни услуги од стручниот тим (еднаш неделно во текот на три месеци) 1социјален работник 1социолог 1лекар 1правник 4лица x 3000 ден =12.000 ден x 3 месеци= 36.000 ден			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)
	2.	Јавни трибини / дневница на медијаторот кој ја води јавната трибина (еднаш месечно во текот на трите месеци 1x3000 ден x 3 =9000 ден.			9.000 ден (147 €) (187,5 \$)		9.000 ден (147 €) (187,5 \$)
	3.	Предавања во училиштата/ дневница за (стручниот тим од 4 лица) (едно предавање во текот на трите месеци во три средни училишта во општината) 4 лица x 3000 ден =12.000 ден x 3 =36000 ден			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)
	4.	Работилница во училиштата / дневница за стручното лице (една работилница во текот на трите месеци во трите средни училишта во општината 1x 3.000 ден. x 3 = 9.000 ден.			9.000 ден (147 €) (187,5 \$)		9.000 ден (147 €) (187,5 \$)
		Вкупно:			90.000 ден (1470 €) (1875 \$)		90.000 ден (1470 €) (1875 \$)

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
2.	<p>Лица кои злоупотребуваат дрога, алкохол и други психотропни супстанции</p> <p>Според Дневниот центар за прифат, третман и продолжено лекување на лица кои злоупотребуваат дроги и други психотропни супстанции Св. Елисавета- Струмица, има 49 лица кои се вклучени во метадонски програм, комбиниран со психосоцијален третман. Според МВР Струмица бројот на регистрирани корисници и дилери на дрога е во постојан пораст.</p>	<p>- ризици по здравјето (ширење на заразни болести, повреди и инвалидност)</p> <p>-конфликти во семејната и целокупната заедница (невработеност и професионална неадаптираност)</p> <p>- опасност за околината (неадаптираност во социјалната средина)</p> <p>- комплетно осиромашување на лицата кои злоупотребуваат дроги, на нивните семејства, како и на целата заедница</p>	<p>- прифат и сместување во постоечкиот центар</p> <p>-вклучување во програм за апстиненција рехабилитација и ресоцијализација</p> <p>- психосоцијални интервенции</p> <p>- превентивни активности</p>

Програма, Партнери, цели и рокови

2.	2.1	Програма	Партнери/Учесни	Цел на програмата	Рокови
		<p>Кампања за запознавање и едукација на целата популација во заедницата, посебно на младите лица, за штетните последици од злоупотребата на дрога и други психотропни супстанции</p>	<p>- Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа</p> <p>- НВО</p> <p>- Полицијата</p> <p>- Училиштат</p> <p>- Здравството</p>	<p>-Намалување за 30% на лицата кои се вклучени во метадонски програм, комбиниран со психосоцијален третман, во центарот Св.Елисавета Струмица</p> <p>-Укажување на штетните последици од употребата на дрога, и други психотропни супстанции, а со тоа и намалување на приведените и регистрираните случаи во МВР-Струмица, кои злоупотребуваат или дилаат дрога</p>	<p>1 година</p>

Акционен план

2.	Кампања за запознавање и едукација на целата популација во заедницата, посебно на младите лица, за штетните последици од злоупотребата на дрога и други психотропни супстанции					
2.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок	
1.	Евидентирање на лица кои злоупотребуваат дрога, алкохол и други психотропни супстанции	Млади лица до 24 годишна возраст	МЦСР МВР-Струмица	Број на евидентирани лица кои злоупотребуваат дрога и други психотропни супстанции во Центарот Св.Елисавета-Струмица Број на регистрирани и приведени лица кои злоупотребуваат или дилаат дрога на територија на Општина Струмица според извештајот на МВР-Струмица	1 месец	
2.	Обезбедување стручен кадар кој ќе врши запознавање и едукација на членовите на заедницата од таа област		НВО	Број на обезбеден стручен кадар	1 месец	
3.	Креирање на програма за работа	Млади лица до 24 годишна возраст	НВО	Намалување за 30% на лицата кои се вклучени во метадонски програм, комбиниран со психосоцијален третман, во центарот Св.Елисавета-Струмица	1 месец	
4.	Одржувања на предавања и трибини во основните и средните училишта	Млади лица до 24 годишна возраст	НВО	Намалување за 30% на приведените и регистрираните лица кои злоупотребуваат или дилаат дрога и други психотропни супстанции	Еднаш месечно во текот на годината	
5.	Печатење брошури и флаери за штетните последици од злоупотребата на дрога, алкохол и други психотропни супстанции	Млади лица до 24 годишна возраст	НВО	Намалување на бројот на лица кои злоупотребуваат и дилаат дрога и други психотропни супстанции	Два пати годишно	
6.	Отворено контактна емисија со експерт по оваа проблематика, на една од локалните телевизии	Сите членови на заедницата	НВО	Степенот на анимираност на членовите на заедницата со цел подигање на свеста на граѓаните во справувањето и решавањето на овој проблем	четири пати во текот на годината	

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

2.	2.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно
Кампања за запознавање и едукација на целата популација во заедницата, посебно на младите лица, за штетните последици од злоупотребата на дрога и други психотропни супстанции							
		1. Ангажман на тим од стручни лица кои ќе испорачуваат советодавни информативно едукативни услуги/ еднаш месечно во текот на една година Плата за испорачаните услуги Лекар, социолог, психолог, и социјален работник 4лица x 3000 ден = 12.000 x 12 месеци = 144.000 ден.			144.000 ден (2.352 €) (3.000 \$)		144.000 ден (2.352 €) (3.000 \$)
		2. Јавна трибина- Плата на медијаторот/ двапати годишно 1x 3000 ден x 2 = 6000 ден.			6.000 ден (98 €) (125 \$)		6.000 ден (98 €) (125 \$)
		3. Предавања во основните и средните училишта еднаш месечно во едно од основните и средните училишта во текот на годината Дневница на предавачот 1x 3000 ден x 12 =			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)
		4. Печатење брошури и дистрибуција низ основните и средните училишта во општината Двапати/годишно			30.000 ден (490 €) (625 \$)		30.000 ден (490 €) (625 \$)
		5. Отворено контактна емисија со експерт по оваа проблематика, на една од локалните телевизии/четири четириесетипетминутни емисии во текот на годината 1 емисија x 3000 ден x 4 = 12.000 Контактното предавање на експертот во емисијата 1x 3000 ден x 4 = 12.000 д			24.000 ден. (392 €) (500 \$)		24.000 ден. (392 €) (500 \$)
		Вкупно:			240.000 (3920 €) (5000 \$)		240.000 (3920 €) (5000 \$)

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
3.	<p>Лица жртви на семејно насилство</p> <p>Според извештајот од 2005 година на Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа Во текот на 2005 година во одделението за брак и семејство беа пријавени 49 лица жртви на семејно насилство. Во прифатилиштето за жртви на семејно насилство во периодот од шест месеци беше сместена жена со две малолетни деца. За насилство извршено од син врз родител Основниот суд во Струмица по предлог на установата изрече мерка- Задолжително лекување На СОС линијата што работи во склоп на активностите на Невладината организација Продолжен живот секојдневно има регистрирани јавувања за барање на помош од таков вид.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -закана по живот -загрозена сигурност -загрозена безбедност -телесни повреди -намалена работна способност -лични трауми и трауми по целото семејство -економска несигурност 	<ul style="list-style-type: none"> - едукација на населението-подигање на свеста (препознавање и пријавување на семејното насилство, водење на жртвата низ нејзиниот проблем и јакнање на самодовербата -обезбедување на безбеден и сигурен привремен престој на жртвата -третман на жртвата со неутрализација на негативниот внатрешен говор со избегнување на конфронтацијата како составен дел на интервенцијата -градење мрежа на институционален развој -давање упатства согласно постоечката легислатива и навремено упатување во надлежните институции -стручна помош и остварување на емпатичен однос во релацијата жртва стручно лице

Програма, Партнери, цели и рокови

3.	3.1	Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
		<p>Организирање на Регионално 24 часовно прифатилиште за жртви на семејно насилство како сервис на постоечкото во Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Локална самоуправа -Меѓуопштински Центар за Социјална работа -НВО -Здравствен Центар -Полиција 	<ul style="list-style-type: none"> -Прифат -Препознавање на моменталната состојба на жртвата, водење низ проблемот, јакнење на нејзината самодоверба и ставање во активна функција на истата за разрешување на нејзиниот пробле -Обезбедување сигурен и безбеден привремен престој како сервис на постоечкиот во надлежност на Меѓуопштинскиот Регионален Центар за Социјална работа, вклучувајќи дежурна екипа и консултантски стручен тим која ќе биде на располагање на жртвите во текот на 24 часа од денот, базиран врз кодексот за работа со жртви 	1 година
	3.2	<p>Информативно едукативен центар за жртви на семејно насилство</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Локална Самоуправа - НВО 	<ul style="list-style-type: none"> -Информирање и едуцирање на членовите на заедницата за препознавањето и пријавувањето на семејното насилство 	1 година

Акционен план

3						
Организирање на Регионално 24 часовно прифатилиште за жртви на семејно насилство како сервис на постоечкото во Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа						
3.1.1	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок	
1.	Обезбедување и адаптација на објект и ставање во функција на 24 часовно Регионално прифатилиште за жртви на семејно насилство		Локална самоуправа	Обезбеден простор (Објектот каде ќе се врши 24 часовно прифатилиште на жртвите на семејно насилство Договорот за соработка меѓу НВО и Локалната самоуправа, каде стои правото на користење на објектот за оваа намена)	2 месец	
2.	Набавка на опрема и обезбедување на стручни кадри и волонтери	социјален работ. лекар психолог педагог правник волонтери	НВО	Опремата во 24 часовното прифатилиште Бројот на кадрите кои делуваат во прифатниот центар и во информативно едукативниот центар (број на извршени интервенции-лекарски, социјални, психолошки педагошки)	2 месеци	
3.	Дефинирање на програмата за работа со жртвите на семејно насилство	Лица жртви на семејно насилство -жртви - насилници	НВО	Намалување за 5% на жртвите на семејно насилство кои бараат помош во прифатилиштето (бројот на пријавени жртви на семејно насилство во прифатилиштето ,според книгата за евиденција)	1 месец	
4.	Медиумска информираност на граѓаните за постоењето на такво 24 часовно прифатилиште за жртви на семејно насилство	Сите членови на заедницата	НВО Локалните медиуми	Неделно покриените информативни часови во медиумите (програмската содржина на Локалните медиуми Број на емитуваните рекламни клипови за таквото прифатилиште)	4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец	

Акционен план

Информативно едукативен центар за жртви на семејно насилство						
3.	3.2.1	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок
		1. Обезбедување и адаптација на просторија за информативно едукативниот центар		Локална самоуправа	Обезбедена Просторија (Просторијата ставена во функција на информативно едукативен центар за жртвите на семејно насилство и Договорот за соработка меѓу НВО и Локалната самоуправа, каде стои правото на користење на истата за оваа намена)	1 месец
		2. Дефинирање на програма за работа во информативно едукативниот центар	Лицата жртви на семејно насилство -жртви -насилници	НВО	Зголемен број на јавувања за 5% на СОС бесплатната линијата за жртви на семејно насилство (оспособени за препознавање, идентификација и пријавување на семејното насилство) Намалени посети на жртвите во прифатилиштето (книгата за евиденција на посета)	1 месец
		3. Медиумска информираност на граѓаните за постоењето на таквиот информативно едукативен цент.	Сите членови на заедницата	НВО Локалните медиуми	Неделно покритиите информативни часови во медиумите (програмската содржина на Локалните медиуми Број на емитуваните рекламни клипови за таквиот информативно едукативен центар)	4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец
		4. Јавни трибини	Сите членови на заедницата	НВО	Подигната свест (зголемен број на пријавувања на случаи на семејно насилство)	четири пати годишно
		5. Предавања во основните и средните учили.	Сите ученици од основно и средно образование	НВО	Број на опфатени ученици	два пати годишно
		6. Печатење на брошури и флаери за семејно насилс.	Сите членови на заедницата	НВО	Намалување на случаите на семејно насилство	два пати годишно

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

3.	Организирање на Регионално 24 часовно прифатилиште за жртви на семејно насилство како сервис на постоечкото во Меѓуопштинскиот Центар за Социјална работа Информативно едукативен центар за жртви на семејно насилство						
3.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
	1.	Обезбедување просторија за 24 часовно регионално прифатилиште и информат едукативен центар за жртви на семејно насилство	306.000 ден. (5.000 €) (6.375 \$)				306.000 ден. (5.000 €) (6.375 \$)
	2.	Комунални трошоци 3.000 ден x 12 месеци = 36.000 ден Телефонски сметки и трошоци за бесплатната телефонска SOS линија 1000 ден месечно x 12 месеци = 12.000 ден.		48.000 ден (784 €) (1000 \$)			48.000 ден (784 €) (1000 \$)
	3.	Набавка на ентериер			122.400 д. (2000 €) (2550 \$)		122.400 ден (2000 €) (2550 \$)
	4.	Ангажман на стручен тим кој ќе работат со жртвите и ќе испорачува советодавни информативни едукативни услуги во центарот (лекар, психолог, социј. работник, правник/ Месечен ангажм 5 стручни лица x 6000 ден месечно = 30.000 ден x 12 месеци = 360.000 ден			360.000 д. (5882 €) (7500 \$)		360.000 ден (5882 €) (7500 \$)
	5.	Обука на 5 волонтери 4 пати x 2 дена			30.600 ден (500 €) (637,5 \$)		30.600 ден (500 €) (637,5 \$)
	6.	Предавања во основните и средните училишта за препознавање и пријавување на семејно насилство/ еднаш месечно во различни основни и средни училишта на територијата на Општина Струмица Дневници на стручното лице за одрж предавања 1x 3000 ден x 12 месеци =			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)
	7.	Печатење и дистрибуција на брошури и флаери за семејно насилство Двапати годишно			30.000 ден (490 €) (625 \$)		30.000 ден (490 €) (625 \$)
	8.	Медиумска информираност на граѓаните за постоењето на Дневниот центар и клуб за стари лица 4 месеци во рок од една година 4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец- 6000 x 4 = 24.000 ден			24.000 ден (392 €) (500 \$)		24.000 ден (392 €) (500 \$)
		Вкупно:	306.000 ден (5.000 €) (6375 \$)	48.000 ден (784 €) (1000 \$)	603.000 ден (9852 €) (12.562,5 \$)		957.000 ден. (15.636 €) (19.937,5 \$)

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

4.	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
	<p>Стари лица без семејна грижа (изнемоштени , запоставени и напуштени)</p> <p>Според статистичките податоци од пописот 2002 година од вкупно 92625 жители во регионот, 13.788 се постари од 60 години, или 14,88% припаѓаат на оваа категорија на луѓе. Во Општина Струмица, од 54.676 жители, 7709 се постари од 60 години.</p> <p>Според истражувањата што Невладината организација Продолжен Живот ги има направено на теренот голем е бројот на таквите стари изнемоштени и запоставени лица на кои им е потребна помош.</p>	<p>-ризици од стареење</p> <p>-низок животен стандард</p> <p>-заповременост,отфрленост и напуштеност од семејства</p> <p>-невозможено опслужување на секојдневните животни потреби</p>	<p>- дневен центар и клуб за стари лица (прифат,задоволени хигиенско здравствени проблеми на посетителите, со организирана културно забавна содржина)</p> <p>- мобилна екипа за делување во домашни услови (посета во домовите на старите изнемоштени запоставени напуштени и инвалидизирани лица. Лекување и медицинска нега во функција на здравствена заштита, како и помош во нивните домаќинства околу набавката на потребните намирници за дневен оброк</p>

Програма, Партнери, цели и рокови

4.	Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
4.1.	Организирање на Дневен центар и клуб за стари лица	-Локална самоуправа -Меѓуопштински Центар за Социјална работа -НВО -Здравствен дом -Здружение на пензионери	-дневен прифат(посета) на стари лица над 60 години -исхрана, задоволени хигиенски и здравствени проблеми на посетителите во Дневниот центар -социјализација на старите лица посетители во Клубот за стари лица -спроведена програма со културно забавна содржина	1 година
4.2.	Мобилна екипа за делување во домашни услови	Локална самоуправа -Меѓуопштински Центар за Социјална работа -Здравствен дом -НВО	дневна посета во домовите на стари изнемоштени, запоставени и напуштени лица -лекување и медицинска нега, во функција на здравствена заштита во домашни услови -помош во домаќинствата (снабдување со потребни намирници	1 година

Акционен план

4	Организирање на Дневен центар и клуб за стари лица и мобилна екипа за делување во домашни услови					
4.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок	
1.	Обезбедување и адаптација на простории за Дневен центар и клуб за стари лица		Локална самоуправа	Обезбеден простор (просториите ставени во функција на Дневен центар и Клуб за стари лица и договорот меѓу Локалната самоуправа и НВО)	3 месеци	
2.	Набавка на ентериер, опрема и возило за домашни посети		НВО	Комлетна опременост на Дневниот центар и клубот (фактурите за набавка на истите)	2 месеци	
3.	Распишување на конкурс и прием на потребен персонал	лекар социјален работ. психолог медицински сетри технички персонал волонтери	МЦСР НВО Агенцијата за вработување	Персоналот кој делува во Дневниот центар и клуб за стари лица (број на извршени лекарски-медицински интервенции заведени во лекарскиот дневник, број на извршени социјални и псициинтерв)	2 месеци	
4.	Обука на волонтери	волонтери	НВО	Оспособени волонтери за работа во центарот и во домашни услови	1 месец	
5.	Дефинирање на програма за работа	Сатри лица над 60 години	НВО		1 месец	
6.	Дневен прифат исхрана и задоволени хигиенски и здравствени потреби на посетителите	Сатри лица над 60 години	НВО	Број на дневно прифатени и згрижени стари лица и Степен на задоволно згрижени стари лица(книга за евиденција со лични податоци за посетителите во дневниот центар анкети и неформално водени интервјуа со посетителите)	Континуирано	
7.	Културно забавни активности	Сатри лица над 60 години	НВО	Број на реализирани екскурзии (посета на култур и верски обележја низ државата, верификувани со фактурите од туристичките агенции) Број на организирани меѓуопштински забавно спортски натпревари (Фотографии, дипломи и видео записи одлокалните медиуми)	1 месечно двапати годишно	
8.	Услуги во вид на делување во домашни услови(пазареење, хигие и здравствуслуги)	Стари изнемоштени запоставени и напуштени лица	НВО	Број на посети во домовите на таквите лица(Извршени лекарски прегледи, утврдени во мед бележник	Континуирано	
9.	Медиумско инфор на граѓаните за постоењето и на Центар и клуб за стари лица	Сите членови на заедницата	НВО Локалните медиуми	Неделно покриените информативни часови во медиумите (програмската содржина на Локалните медиуми	4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец	

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

4.	Организирање на Дневен центар и клуб за стари лица и мобилна екипа за делување во домашни услови						
4.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
1.	Обезбедување просторија	489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)				489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)	
2.	Комунални трошоци 5.000x12 месеци = 60.000 ден.		60.000 ден. (980 €) (1250 \$)			60.000 ден. (980 €) (1250 \$)	
3.	Набавка на ентериер опрема и возило			489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)		489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)	
4.	Трошоци за бруто плати на вработениот персонал за една година 1 лекар-30.000x12 месеци =360.000 ден 1 мед.сестра-20.000x12 месеци =240.000 ден 2 технички персонал- 13.200x2 =26.400x12месеци = 316.800 ден			916.800 ден (14.980 €) (19.100 \$)		916.800 ден (14.980 €) (19.100 \$)	
5.	Обука на 10 волонтери 4пати по 2 дена во рок од еден месец			61.200 ден (1000 €) (1275 \$)		61.200 ден (1000 €) (1275 \$)	
6.	Печатење на брошури 2 пати годишно			30.000 ден (490 €) (625 \$)		30.000 ден (490 €) (625 \$)	
7.	Медиум.информираност на граѓаните за постоењето на Дневниот центар и клуб за стари лица 4месеци во рок од една година 4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец- 6000 x 4 = 24.000 ден			24.000 ден (392€) (500 \$)		24.000 ден (392€) (500 \$)	
	Вкупно:	489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)	60.000 ден. (980 €) (1250 \$)	1.521.600 ден. (24.862 €) (31.700 \$)		2.071.20 ден. (33.842 €) (43.150 \$)	

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

5.	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
	<p>Лица попречени во физичкиот развој Лица со интелектуална или телесна попреченост</p> <p>(Според извештајот од 2005 година на Меѓуопштински Центар за Социјална работа во текот на 2005 година е работено со 16 превземени корисника попречени во физичкиот развој, од кои 11 се ствени во пасива. Според извештајот на Агенцијата за вработување, бројот на регистрирани невработени телесно инвалидизирани лица е висок</p>	<p>-ризик по здравјето</p> <p>-ортежнато извршување на животни потреби</p> <p>-отежнато движење и комуникација во урбаната заедница</p>	<p>-подигање на свеста на заедницата за пружење на помош на таквите лица</p> <p>-создавање услови за нивно самовработување</p> <p>-создавање услови за нормално движење и комуникација во урбаната заедница</p>

Програма, Партнери, цели и рокови

5.	Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
5.1	<p>Иницијатива за одржлив развој и вработување на лица со посебни потреби телесно инвалидизирани лица</p>	<p>Локална самоуправа -НВО</p>	<p>-набавка на машини и додатни материјали за производство и амбалажирање на суви и течни производи (полнење мед, мармалади, шеќер, зрнести производи, црн пипер и др)</p> <p>-вработување на лица со посебни потреби –телесно инвалидизирани лица</p>	<p>1 година</p>

Акционен план

5.	Иницијатива за одржлив развој и вработување на лица со посебни потреби –телесно инвалидизирани лица					
5.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок	
	1.	Обезбедување и адаптација на просторија како работен погон		НВО	Работниот погон каде се сместени машините и додатните материјали за производство и амбалажирање на суви и течни производи	3 месеци
	2.	Набавка на машини и додатни материјали заа производство на суви и зрнести производи		НВО	Монтираните машини во работниот погон (фактурите за нивната набавка)	3 месеци
	3.	Распишување конкурс за прием на телесно инвалидизирани лица кои ќе најдат запослување во работниот погон	Телесно инвалидизирани лица	НВО Агенција за вработување	Бројот на запослени телесно инвалидизирани лица	2 месеци
	4.	Формирање на Координативен одбор	Телесно инвалидизирани лица	НВО	Бројот на членови од Акционерското друштво и ЗТИЛ	1 месец

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

5.	Иницијатива за одржлив развој и вработување на лица со посебни потреби –телесно инвалидизирани лица						
5.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
	1.	Обезбедување и адаптација на просторија како работен погон 90- 100 м2		489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)			489.600 ден (8000 €) (10.200 \$)
	2.	Набавка на машини					
	2.1	Голема ролштанца-за изработка на картонска амбалажа-321.300 ден (5250 €)			321.300 ден (5250 €) (6693,75 \$)		321.300 ден (5250 €) (6693,75 \$)
	2.2	Декристаллизатор-греење на мед и мармелади-73.440 ден(1200 €)			73.440 ден (1200 €) (1530 \$)		73.440 ден (1200 €) (1530 \$)
	2.3	Автоматска пакирка-пакување на амбалажиран шеќер 244.800ден(4000 €)			244.800ден (4000 €) (5.100 \$)		244.800ден (4000 €) (5.100 \$)
	2.4	Автоматска пакирка-пакување на ситни зрнести и кристални производи од 5 до 20 гр 257.040 ден(4200 €)			257.040 ден (4200 €) (5355 \$)		257.040 ден (4200 €) (5355 \$)
	2.5	Полуавтоматска пакирка со затварач на мед-пакување на амбалажиран мед 146.880 ден(2400 €)			146.880 ден (2400 €) (3060 \$)		146.880 ден (2400 €) (3060 \$)
	2.6	Репроматеријали-Амбалажи, налепници, семенски материјали.мед ,мармалад, шеќер, црн пипер,цимет и др 180.540 ден(2950 €)			180.540 ден (2950 €) (3761.25 \$)		180.540 ден (2950 €) (3761.25 \$)
		Вкупно:		489.600 ден (8000 €) (10200 \$)	1.224.000 д. (20000 €) (25500 \$)		1.713.600д. (28000 €) (35700 \$)

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

6.	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
	<p>Деца (Деца без родители и родителска грижа, Деца со воспитно социјален проблем, Деца со посебни потреби, Деца со еднородителски семејства, Деца на улица).</p> <p>Јавната Установа Завод за заштита и рехабилитација Бања Банско, отворена 1974 год со помош на фондацијата Сју Рајдер и Советот на Општина Струмица е Социјална установа, која обезбедува и организира заштита и рехабилитација на деца и младинци попречени во физичкиот развој на возраст од 6 до 26 год.</p> <p>Во заводот има сместено 64 корисника на социјална помош од таков вид, со различна дијагноза Церебрална парализа, детска парализа, параплегија, прогресивна мускулна дистрофија, епилепсија, острогенесис инперфекта</p>	<p>-ризик по здравје</p> <p>-дистанцираност од нормалните токови на живеење во зедницата</p> <p>-проблем на семејството од обезбедување на помош и нега на таквото дете</p>	<p>- подигање на свеста на заедницата за инклузија на таквите деца во нормалните токови на живеење во истата</p>

Програма, Партнери, цели и рокови

6.	Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
6.1	<p>Помош на семејствата кои имаат –деца со изразени проблеми од тој вид</p>	<ul style="list-style-type: none"> - НВО - Меѓуопштински Центар за Социјална работа - Јавна Установа 	<p>Поддршка на семејствата со деца со интелектуална попреченост</p>	<p>1 година</p>

Акционен план

6. Помош на семејствата кои имаат член – деца со посебни потреби							
6.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок		
1.	Советодавни услуги	Семејства кои имаат член – дете со интелектуална попреченост	НВО	Број на опфатени семејства на територија на Општина Струмица и дадени услуги од таков вид	Еднаш неделно континуирано во текот на една година		
2.	Психо социјална поддршка	Семејства кои имаат член – дете со интелектуална попреченост	НВО МЦСР ЈУ Завод за рехабилитација Бања Банско	Број на опфатени семејства и нивни членови- деца со интелектуална попреченост	Еднаш неделно континуирано во текот на една година		
3.	Едукативни предавања за инклузија на децата со посебни потреби во редовниот образовен систем	Учениците од основните и средните училишта роцителите	НВО	Број на опфатени училишта и паралелки	еднаш месечно во текот на една година во различни училишта на територија на Општина Струмица		

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

6. Помош на семејствата кои имаат член – деца со посебни потреби							
6.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
1.	евиденција на семејствата со член – деца со посебни потреби- дневница на лицата кои ќе вршат попис 5 лица x 200 ден x 7дена= 7000 ден.		7.000 ден (114 €) (146 \$)			7.000 ден (114 €) (146 \$)	
2.	советодавни услуги од експертски тим на семејствата со деца со посебни потреби- еднаш месечно во текот на годината услуги од стручни лица- (психолог, социолог, педагог, социјален работник ,логопед) 6 лица x 3000 ден = 18.000 ден. x 12 месеци = 216.000 ден			216.000 ден (3529 €) (4500 \$)		216.000 ден (3529 €) (4500 \$)	
3.	предавања-работилница за инклузија на деца со посебни потреби во редовниот образовен систем еднаш месечно во различно основно и средно училиште на територија на Општина Струмица дневница на медијаторот 1 x 3000 ден x 12 = 36.000 д			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)	
4.	печатење брошури за потребите на деца со посебни потреби двапати годишно			30.000 ден (490 €) (625 \$)		30.000 ден (490 €) (625 \$)	
	Вкупно:		7.000 ден (114 €) (146 \$)	282.000 ден (4607 €) (5875 \$)		289.000 ден (4721 €) (6021 \$)	

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО ЦЕЛНИ ГРУПИ

7.	Целни групи	Ризици(проблеми)	Облици на делување
	<p>Лица инфицирани и болни од HIV/SIDA</p> <p>(Првпат појавена во светот....1981 год во РМ.....1987год, во Струмица 1999 год Регистрирани болни од SIDA двајца, еден од с.Дражево, еден од Струмица, и еден странски државјанин. Егзитирани- 2003 и 2004 година Странскиот државјанин егзитира 2006 година Бројот на инфицирани, односно HIVпозитивни во пораст.</p>	<p>-ризик по здравје</p> <p>-ризик од социјална изложеност</p> <p>-неморално и девијантно однесување</p> <p>-паника во заедницата</p>	<p>-превенција од ХИВ/СИДА</p> <p>-зголемување на нивото на просветување на населението, рушење на табуто и дестигматизација на оваа група граѓани</p>

Програма, Партнери, цели и рокови

7.	Програма	Партнери/Учесници	Цел на програмата	Рокови
7.1	Кампања за превенција од ХИВ/СИДА	<p>-Здравствен центар</p> <p>-НВО</p>	<p>-Зголемено ниво на здравствено просветување на населението(ранливите групи)</p> <p>-опфаќање на целото население(младата популација и интравенозните корисници на дрога и лица со ризично однесување)</p>	1 година

Акционен план

7.						
Кампања за превенција од ХИВ/СИДА						
7.2	Активности	Целни групи	Носители	Индикатор	Рок	
	1.		Сите членови на заедницата Интравенозните корисници на дрога Сексуално комерцијалните работници Здравствените работници учениците	Медицински центар НВО	Бројот на посетители на советувалиштето	3 месеца
	2.	Ангажман на специјалист-експерт од областа ХИВ/СИДА		Медицински центар НВО	Ангажираниот специјалист носител на информативно едукативниот процес	
	3.	Едукативен процес во образованието (основни и средни училишта)	Учениците од основните и средните училишта	Медицински центар НВО	Бројот опфатени ученици	еднаш месечно во текот на една година
	4.	Јавни трибини	Сите членови на заедницата	Медицински центар НВО	Посетеноста	двапати годишно
	5.	Медиумска образовна програма за полово однесување	Сите членови на заедницата	Локални медиуми	Подигањето на нивото на просветеноста на целата заедница и рушењето на табуто за ХИВ/СИДА (спроведените анкети и истражувања за информираноста на целата заедница)	еднаш месечно во текот на една година
	6.	Дистрибуција на печатен материјал (брошури и флаери)	Сите членови на заедницата Интравенозните корисници на дрога Сексуално комерцијалните работници Здравствените работници Маргинализираните групи-Ромската популација учениците	НВО	Намалувањето за 5% од досегашно евидентираните случаи на инфицирани или заразени од ХИВ/СИДА	двапати годишно

БУЏЕТ – ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА за една година

7. Кампања за превенција од ХИВ/СИДА							
7.3	Активности	Општински буџет	НВО	Донација	Централен буџет	Вкупно	
1.	Советодавни информативно едукативни услуги од експерт –лекар по проблематика HIV/SIDA на сите членови на заедницата посебно на младите лица и лицата со ризично однесување еднаш месечно 1 x 3000 ден x 12месеци			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)	
2.	Едукативно информативни предавања во основните и средните училишта во општината еднаш месечно во текот на годината во различни училишта 1 x 3000 ден x 12месеци			36.000 ден (588 €) (750 \$)		36.000 ден (588 €) (750 \$)	
3.	Печатење и дистрибуција на брошури и флаери за HIV/SIDA двапати годишно			30.000 ден (490 €) (625 \$)		30.000 ден (490 €) (625)	
4.	Медиумска информативно едукативна емисија на локалните медиуми четири пати годишно 4 пати годишно 1 x 5000 денари = 20.000 ден информативен клип 4 пати по 15 мин. дневно за рок од 1 месец- 6000 x 4 = 24.000			44.000 ден (719 €) (917 \$)		44.000 ден (719 €) (917 \$)	
	Вкупно:			146.000ден (2385 €) (3042 \$)		146.000 ден (2385 €) (3042 \$)	

Очекувани ефекти од Акциониот План

Со донесувањето на Програмата за Социјалните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита - Акциониот План, за Општина Струмица односно за сите граѓани во заедницата, ефектите мораат да бидат видливи.

- Еден од главните очекувани ефекти од усвојувањето на Акциониот план е отварањето можност за пристап до фондовите за Социјални инвестиции. Или поточно, можноста на Општина Струмица за апликација кон истите со свои микро проекти, кои ќе бидат појдовна основа за реализација на утврдените проблеми и приоритети опишани во Програмата, односно Акциониот план.
- Друг битен очекуван ефект од Акциониот план е активното вклучување и вмрежување на Општина Струмица, односно Локалната самоуправа преку партнерство со другите Јавни институции, Локалниот бизнис сектор и Невладиниот сектор, во решавањето на утврдените проблеми во истиот од областа на Социјалната свера.
- Со донесувањето на програмата и решавањето на проблемот со старите лица, односно со реализацијата на микропроектот за отварање на **Дневен Центар и Клуб за стари лица со мобилна екипа за делување во домашни услови**, ќе се создаде можност да Општина Струмица отпочне со исполнување на согласно законот содадените обврски. Обврските создадени по завршувањето на првата фаза од процесот на децентрализација во социјалната заштита во 2005 година, согласно која домовите за стари лица се пренесоа на општините.
- Особено важен очекуван ефект од донесувањето и реализацијата на Програмата– Акциониот план за социјалните потреби на граѓаните е да се зголеми нивото на свеста и знењето на сите членови на заедницата од областа на социјалната заштита, заради посрекен и помирен живот во заедницата, особено во:
  1. Намалувањето на лицата корисници на социјална помош друг вид паричен надоместок
  2. Намалување за 30% на уживателите односно лицата кои злоупотребуваат алкохол, дрога и други психотропни супстанции и нивна ресоцијализација и враќање во заедницата.
  3. Подигање на свеста на сите членови на заедницата, во однос на идентификацијата и пријавувањето на жртвите на семејно насилство и нивно намалување.
  4. Во однос на лицата со телесна и интелектуална попреченост, создавање услови за нивно нормално опстојување во заедницата, особено во смисла на создавање услови за нивно самовработување
  5. Подигање на свеста на заедницата за неминовната потреба од помош на децата со посебни потреби, особено за инклузија на таквите деца во нормалните токови на живеење во заедницата
  6. Зголемување на нивото на просветување и знаењето на членовите на заедницата во однос на проблемите предизвикани од болеста ХИВ/СИДА, како во рушењето на табуото и дестигматизацијата на лицата носители на вирусот или болни од ХИВ/СИДА.

Струмица, август 2006 година

Регионален пристап, соработка со други општини

Главен репрезент на Југоисточниот регион е Општина Струмица. Таа како најголема и најбројна општина има и главна задача во креирањето и создавањето можности за пристап и соработка со другите општини од регионот.

Особено таа соработка се изразува во сите свери и сегменти преку **Центарот за локален економски развој на Микрорегионот**, кој како регионален проект го реализираа Општина Струмица, Општина Ново Село, Општина Босилово, Општина Василево, како и Кралството Норвешка и UNDP.

Овој проект вклучува дефинирана меѓуопштинска соработка на Општините Струмица, Ново Село, Василево и Босилово. Седиштето на Центарот е во Струмица, со истурени единици во Ново Село, Василево и Босилово.

Битните цели на Центарот во однос на регионалниот пристап и соработката со другите општини се состои во :

- Градењето на капацитетите на локалните власти, трансформирајќи ги во силни институции за раст и развој на приватниот сектор со одржлив економски развој;
- Подобрување на стопанското опкружување и поддршка на претприемништво;
- Намалување на сиромаштијата и социјалното исклучување;

Преку Центарот е предвидено **Партнерство** кое ќе вклучува:

- Приватни фирми(големи, средни, мали и микро претпријатија) од регионот;
- Општините од регионот(Градоначалниците, советниците, како и технички персонал);
- НВО, вклучени во економскиот и социјалниот развој, пазарот на трудот, како и одржливиот развој;
- Други јавни институции(Агенцијата за Вработување, Центрите за Социјални работи, образовни институции и други организации;

Активностите што Општина Струмица ги насочува во однос на соработката со другите општини во регионот е преку здружување на сите претставници на Јавниот сектор како и НВО секторот со цел развивање регионално партнерство за ЛЕР, кое ќе ги дефинира приоритетите и потенцијалите во регионот во форма на стратегии и акциони планови, кои со спроведувањето пак на конкретни активности ќе предвидуваат трансформирање на општинските капацитети и унапредување на локалната економија, образованието и социјалната заштита, воедно насочувајќи ги општинските развојни фондови кон стимулирање и унапредување на локалниот развој во сите свери.

Важно е да се напомене дека соработката со сите општини од регионот е на високо ниво и отвара можности за реализација на повеќе заеднички проекти и активности во сите области, особено во зедничкото користење на постоечките капацитети и ресурси.

ПРОГРАМАТА ЗА СПЕЦИФИЧНИТЕ ПОТРЕБИ НА ГРАЃАНИТЕ ОД ОБЛАСТА НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА - ЛОКАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Струмица“.

**Бр.07-6018/1
31.08.2006 год
Струмица**

**СОВЕТ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА
Претседател,
Зоран Ристов**